

Asia: VN/15072/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi lääkelain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Pyydämme Teitä ottaman kantaa lausunrossanne koko esitysluonnokseen. Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lääkelain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta

Suomen Sairaanhoitajat kiittävät mahdollisuudesta lausua Hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi lääkelain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta. Kannatamme henkilöstömitoituksen toteuttamisen mahdollistavia kustannussäätötoimia, mikäli niiden haittavaikutukset eivät ole kenellekään kohtuuttomat. Tässä yhteydessä suurimmat vaikutukset kohdistuvat lääketieteelliseen vähentäen biologisten lääkkeiden tukkuhintoja ja lisäten hintakilpailua.

Tämän esityksen perusteella lakimuutoksilla ei ole lääkkeenkäyttäjälle sanottavia taloudellisia vaikutuksia, ellei lääkkeenkäyttäjä itse halua pidättäytyä kalliimmassa tuotteessa. Tässä yhteydessä ja lääkettä määrättäessä on huomioitava, että lääkkeenkäyttäjissä on myös sellaisia, joiden on vaikea oppia uudenlaista laitetta esim. muistisairaat. Tällöin biologisen lääkkeen vaihtokieltoon tulisi olla lääketieteellinen syy.

Apteekkivaihdon todetaan lisäävän apteekkihenkilökunnan suorittaman ohjauksen tarvetta. Kun tämän lain vaikutukset ja lääketaksasta annetun valtioneuvoston asetuksen ja apteekkiverolain muuttamisen vaikutukset osuvat samanaikaisesti apteekkeihin, voi syntyä tilanne, jossa samaan aikaan asiakkaiden ohjaustarve lisääntyy ja apteekkien tarve henkilöstön vähentämiselle kasvaa. Tämä siirtää ohjauspainetta entisestään terveydenhuoltohenkilöstölle, josta myös on suuri pula ja ohjausresurssit muutoinkin vähäiset. Ohjauksen tarpeen lisääntymisen arvioitiin esityksessä ajoittuvan pääasiassa seuraavalle kahdelle vuodelle. Viime kädessä vaikutukset kohdistuvat lääkkeenkäyttäjään ja hänen sitoutumiseensa lääkehoitoon, jos hän ei saa riittävää laiteohjausta.

Esityksessä nostetaan esiin lain vaikutuksia arvioitaessa, että apteekkien on varattava ohjeistusta varten asianmukaiset rauhalliset tilat, jossa lääkkeiden käyttäjien neuvonta tapahtuu asianmukaisesti ja lääkkeiden käyttäjien yksityisyyden suoja huomioidaan. Tässä yhteydessä nostamme esiin apteekkien asiakkaan heikohkon yksityisyyden suojan ylipäättään. Yksityisyyden suoja apteekeissa tulisi nostaa muutoinkin nykypäivän vaatimusten tasolle. Yksityisyyden suoja tarvitsevaa lääkeohjausta annetaan muutoinkin reseptiasiakkaille. Todella usein tai oikeastaan lähes aina apteekeissa reseptiasiakkaiden palvelupisteet ovat sijoitettu siten, että jonottavat asiakkaat istuvat odottamassa asioimassa olevan asiakkaan takana 1–3 metrin etäisyydellä, josta on esteetön näkö- ja kuuloetäisyys palvelupisteelle. Lääkepakkaukset näkyvät jonottajille ja keskustelu kuuluu usein esteettä kiusallisen hyvin jonottaville. Huomiota tämä vaatii siitakin syystä, että heikko yksityisyydensuoja on jo käytännössäkin mahdollistanut varastamistarkoituksessa ostotapahtumia seuraavien henkilöiden tiedon saannin asiakkaan lääkkeitä. Asiakkaan, varasta kiinnostavia lääkkeitä on yritetty anastaa apteekin ovien ulkopuolella. Asiakkaan yksityisyydensuoja apteekissa on epäkohta, joka vaatii pikaista huomiota.

20.10.2022

Nina Hahtela, pj, Suomen Sairaanhoidajat

Liisa Karhe, asiantuntija, Suomen Sairaanhoidajat

Pyydämme Teitä erityisesti ottamaan kantaa siihen, tulisiko biologisiin lääkkeisiin sovellettu vaihtoväli olla ehdotuksen mukainen vai tulisiko sen olla pidempi, esimerkiksi kuusi kuukautta. Pyytäisimme Teitä ystävällisesti myös perustelemaan kantanne lausunnossa. Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Kolmen kuukauden vaihtoväli on haasteellinen niille, keillä on uusien asioiden oppimisen kanssa vaikeuksia.

Karhe Liisa
Suomen sairaanhoitajaliitto ry - Suomen Sairaanhoidajat ry (ent.
Sairaanhoidajaliitto)